

A diákok foglalkoztatása 2020.

Ebben a tájékoztatóban a diákok munkavállalásával összefüggő legfontosabb adózási szabályokat mutatjuk be. Fontos megjegyezni, hogy bizonyos esetekben a diáknak¹ nem kell járulékot fizetnie, mégis igénybe veheti az egészségügyi szolgáltatást. Ennek oka, hogy a tanuló, képzésben részt vevő személy és hallgató a tanulói, hallgatói, illetve a felnőttképzési jogviszony kezdetétől a diákigazolványra jogosultság megszűnéséig jogosult egészségügyi szolgáltatásra (ideértve a tanulói, hallgatói, illetve a felnőttképzési jogviszony szünetelésének időtartamát is).²

Ebben az információs füzetben az alábbiakról olvashat:

1. Ki dolgozhat diákként?
2. Foglalkoztatási formák és azokhoz kapcsolódó szabályok
 - 2.1. Iskolaszövetkezet tagjaként végzett munka
 - 2.2. Munkaviszony
 - 2.3. Munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony
 - 2.4. Egyszerűsített foglalkoztatás
 - 2.5. Háztartási munka
3. Kapcsolattartás a NAV-val
 - 3.1. Elektronikusan intézhető adóügyek
 - 3.2. Más lehetőség az adóügyek intézésében
4. Gyakori kérdések

1. Ki dolgozhat diákként?

Fő szabály szerint az létesíthet munkaviszonyt, **aki a 16. életévét betöltötte**. Az iskolai szünet időtartama alatt azonban az is lehet munkavállaló, aki elmúlt **15. éves** és nappali rendszerű képzés keretében folytatja tanulmányait.

Ha a tanuló 18. év alatti, akkor csak törvényes képviselője hozzájárulásával létesíthet munkaviszonyt.

A gyámhatóság előzetes engedélyével a jogszabályban meghatározott kulturális, művészeti, sport-, hirdetési tevékenységet az a diák is végezhet, aki a 16. életévét nem töltötte be.³

A munkavállaláshoz kapcsolódóan van-e valami teendő a NAV-nál?

A munkavégzés bármely formájához szükséges, hogy a tanulónak legyen **adóazonosító jele**. Ha a diáknak még nincs adóazonosító jele, vagy az adókártyáját elvesztette, akkor a **20T34-es** adatlapot kell kitöltenie és benyújtania a NAV-hoz. Az adatlap beszerezhető az ügyfélszolgálatokon vagy letölthető a NAV honlapjáról (www.nav.gov.hu) a "Nyomtatványkitöltő programok" menüpontból. Az **igénylés ingyenes**.

¹ A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Tbj.) 16. § (1) bekezdés i) pontjában meghatározott.

² Tbj. 16/A. §-a alapján.

³ A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 34. §-a szerint.

2. Foglalkoztatási formák és azokhoz kapcsolódó szabályok

A diákok legnagyobb része **iskolaszövetkezeten keresztül vállal munkát, de**

– mindenki máshoz hasonlóan – lehet alkalmazni még:

- **munkaviszonyban;**
- **munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban** (pl. megbízási szerződéssel);
- **egyszerűsített foglalkoztatás keretében,**
- **háztartási alkalmazottként is.**

2.1. Iskolaszövetkezet tagjaként végzett munka

A diák az iskolaszövetkezet tagjaként a Tbj. szabályai szerint nem biztosított – 25. életévének betöltéséig a tanulói, hallgatói, felnőttképzési jogviszonya szünetelésének⁴ (halasztás) időtartama alatt sem –, ezért az így végzett munkájával összefüggésben járulékot sem kell fizetnie.

Ha azonban az iskolaszövetkezet tagjaként nem önálló tevékenységből származó jövedelmet kap, akkor az után 15 százalék személyi jövedelemadót kell fizetnie. A személyi jövedelemadót az iskolaszövetkezet köteles levonni, bevallani, és megfizetni a NAV-nak.

A diáknak az így megszerzett jövedelmét fel kell tüntetnie a személyijövedelemadóbevallásában, amit a következő év május 20. napjáig kell benyújtania a NAV-hoz.

Ha az iskolaszövetkezet olyan diákot alkalmaz a nyári szünetben, aki már befejezte az általános iskolai tanulmányait, vagy érettségi vizsgát tett, illetve végzett a főiskolán vagy az egyetemen, akkor szintén a fent ismertetett, kedvezőbb szabályokat alkalmazhatja, hiszen a tanuló, hallgató diákigazolványa a tanév lejárta követő október 31-ig még érvényes.

2.2. Munkaviszony

A tanuló munkaszerződéssel **munkaviszonyban** is dolgozhat. Az Szja tv.⁵ nem különbözteti meg a diákok munkavállalását, ezért **adózási szempontból a diákok munkaviszonyból származó jövedelme ugyanúgy bérjövedelem**, mint bármely más munkavállalónál. A bérjövedelem nem önálló tevékenységből származó jövedelem, amivel szemben nem lehet költséget elszámolni. A **munkáltató az általános szabályok szerint köteles levonni és megfizetni a 15 százalék személyi jövedelemadót.**

A munkaviszonyos tanuló – más munkaviszonyban álló személyhez hasonlóan – a Tbj. szabályai szerint **biztosított**, ezért a természetbeni egészségbiztosítási ellátáson túl a társadalombiztosítás **valamennyi ellátására**, ennek részeként pénzbeli ellátásokra (például táppénzre) **is jogosultságot szerez**, illetve a nyugdíjszámításnál is figyelembe veszik.

A tanuló a járulékalapot képező jövedelme után 8,5 százalék egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulékot, továbbá 10 százalék nyugdíjjárulékot fizet. A járulékokat a munkáltató állapítja meg, vonja le a tanuló munkabéréből, továbbá fizeti meg és vallja be a NAV-hoz (a tanulónak ezzel kapcsolatban kötelezettsége nincs).

⁴ A tanulmányok szünetelésének időtartama alatt azt az időtartamot kell érteni, amíg a tanulói, hallgatói jogviszony szünetel, valamint a szünetelést közvetlenül követő 3 hónapot.

⁵ A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény.

2.3. Munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony

A diák **munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban** is végezhet munkát, például megbízási szerződéssel.

a.) A megbízási szerződés alapján kapott díjazás **önálló tevékenységből származó jövedelemként adóköteles**. A munkaviszonyból származó jövedelemmel ellentétben az önálló tevékenységből származó bevétellel szemben költségelszámolás is lehetséges. Ennek kétféle módja van: **a tételes-, illetve a 10 százalékos bizonylat nélküli költségelszámolás**.

Tételes költségelszámolás esetén a tanulónak valamennyi, a tevékenységével kapcsolatosan felmerült, az Szja tv. 3. számú mellékletének rendelkezései szerint elismert költségét számlával kell igazolnia. A **10 százalékos költséghányad** érvényesítéséhez nincs szükség számlákra, hiszen a bevétel 90 százaléka minősül jövedelemnek. Jellemzően a nyári szünetben folytatott tevékenységek jelentős költségeket nem keletkeztetnek a diákoknál, ezért leginkább a 10 százalékos költséghányad alkalmazása célszerű az adóalap számítása során.

Az önálló tevékenység ellenértékének (például a megbízási díjnak) kifizetése előtt a diák **nyilatkozhat** a 10 százalékos költséghányad vagy a tételes költségelszámolás alkalmazásáról. Ha nem nyilatkozik, akkor a kifizető automatikusan a 10 százalékos költséghányad figyelembe vételével állapítja meg az adóelőleget.

A személyi jövedelemadót az önálló tevékenységből származó bevételnél is a jövedelem után kell megállapítani. Az adó mértéke szintén 15 százalék.

A munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban foglalkoztatott diákok a munkaviszonytól eltérően **nem lesznek automatikusan biztosítottak**. A **biztosítási jogviszony feltétele** ugyanis, hogy a diák havi **díjazása** elérje a tárgyhónap első napján érvényes **minimálbér összegének 30 százalékát**, illetve naptári napokra annak 30-ad részét. Jelenleg a minimálbér összege: 161 000 forint, melynek 30 százaléka 48 300 forint. Ha nem egész hónapban dolgozik a diák, akkor az egy napra jutó díjazásnak az 1 610 forintot kell elérnie ahhoz, hogy biztosított legyen.

Ha a biztosítási jogviszony létrejön, a tanuló 10 százalék nyugdíjjárulékot, valamint 7 százalék egészségbiztosítási járulékot fizet⁶. A járulékokat ebben az esetben is a foglalkoztató vonja le és vallja be az állami adó- és vámhatósághoz (a tanulónak ezzel kapcsolatban kötelezettsége nincs). A foglalkoztató a levont járulékokról minden esetben igazolást köteles adni a tanulónak.

Ha a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban foglalkoztatott diák havi **díjazása** nem éri el a tárgyhónap első napján érvényes **minimálbér összegének 30 százalékát**, akkor **nem jön létre biztosítási jogviszony**, ezért járulékot sem kell fizetnie.

A tanulónak mind a munkaviszonyból, mind pedig a megbízási jogviszonyból származó jövedeleméről személyijövedelemadó-bevallást kell benyújtania a tárgyévet követő év május 20-ig.

2.4. Egyszerűsített foglalkoztatás

A diák egyszerűsített foglalkoztatás keretében is dolgozhat. Az Efo tv. nem tartalmaz a tanulókkal kapcsolatban speciális előírásokat, ezért esetükben is az alábbi szabályokra kell figyelemmel lenni.

Egyszerűsített módon létesíthető munkaviszony:

- mezőgazdasági, továbbá turisztikai idénymunkára vagy
- alkalmi munkára.

⁶ A munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban biztosított személy 1,5 százalék munkaerő-piaci járulékot nem fizet.

Alkalmi munkára a munkáltató és a munkavállaló

- összesen legfeljebb 5 egymást követő naptári napig, és
- 1 naptári hónapon belül összesen legfeljebb 15 naptári napig, és
- 1 naptári éven belül összesen legfeljebb 90 naptári napig létesíthet határozott időre munkaviszonyt.

Egyszerűsített foglalkoztatás esetén a munkáltató fizeti a közterhet. A diáknak nem kell fizetnie nyugdíjjárulékot, egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulékot és személyijövedelemadó-előleget sem.

Az így végzett munka ellenértéke az Szja tv. alapján munkaviszonyból származó bérjövdelemnek minősül. A diáknak az egyszerűsített foglalkoztatásból származó jövedelemét csak akkor kell feltüntetnie a személyijövedelemadó-bevallásban feltüntetnie, ha az egyszerűsített foglalkoztatásból származó bevétele meghaladja a mentesített keretösszeget. Ha a diáknak személyijövedelemadó-bevallást be kell nyújtania, akkor a bevallásban jövedelemként a mentesített keretösszeget meghaladó részt kell szerepeltetni.

A filmipari statiszta Efo tv. hatálya alá tartozó, alkalmi munkából származó bevételéből (maximum napi nettó 12 000 forint) nem kell jövedelmet megállapítania, ezért bevallást sem kell benyújtania.

A munkáltató, kifizető köteles a kifizetéskor igazolást adni a magánszemélynek a kifizetett összegről, a levont személyijövedelemadó-előlegről, az egyéni járulékokról. Az adóévet követő év január 31-éig adóévi összesített igazolást is kell adni a magánszemélynek.

Az egyszerűsített foglalkoztatásról részletes tájékoztatást talál a NAV honlapján (www.nav.gov.hu) a 46. sz. információs füzetben.

2.5. Háztartási munka

A tanulók a szünetben gyakran vállalnak pl. korrepetálást, gyermekfelügyeletet is. Ezek a tevékenységek háztartási munkának minősülnek, ha kizárólag a természetes személy és háztartásában vele együtt élő személyek, továbbá közeli hozzátartozói mindennapi életéhez szükséges feltételek biztosítását szolgálják.

Háztartási munka továbbá:

- a lakás takarítása,
- a főzés,
- a mosás,
- a vasalás,
- az otthoni gondozás és ápolás,
- a házvezetés,
- a kertgondozás.

Ha a tanuló háztartási alkalmazottként dolgozik és a fentiekben felsorolt munkát végez, akkor a Tbj. szabályai szerint nem lesz biztosított. Az e tevékenységéért kapott jövedelme után nem kell személyi jövedelemadót és járulékot fizetnie. A bejelentés, valamint a regisztrációs díj megfizetése a munkáltató feladata. A diák kérésére a munkáltató köteles igazolást kiadni a kifizetett munkabérről, amivel a későbbiekben igazolni tudja a keresetét.

A háztartási munkáról részletes tájékoztatást talál a NAV honlapján a 47. sz. információs füzetben.

3.Kapcsolattartás a NAV-val

3.1. Elektronikusan intézhető adóügyek

Az Ügyfélkapu⁷ a kormányzat elektronikus azonosító rendszere, ami biztosítja a felhasználóknak, hogy egyszeri belépéssel kapcsolatba léphessenek az elektronikus közigazgatási ügyintézés és szolgáltatást nyújtó szervekkel, így a NAV-val is. Az Ügyfélkaput előzetes regisztráció után lehet használni. Ügyfélkaput nyitni személyesen a fővárosi és megyei kormányhivatalokban (kormányablakokban), járási (kerületi) hivatalokban (okmányirodákban), a NAV ügyfélszolgálatain, továbbá a Magyar Posta Zrt. kijelölt postahelyein, elektronikusan a 2016. január 1-jét követően kiállított érvényes személyazonosító igazolvány birtokában lehet.

A 14-18 év közötti személy önállóan is regisztrálhat az Ügyfélkapura. A 18 éves kor alatti, valamint a korlátozottan cselekvőképes személy az igénybe vehető szolgáltatásoknak csak korlátozott körét tudja használni.

Elektronikus szolgáltatások a NAV-nál – többek között:

- adó- és járulékvallás küldése,
- kérelmek benyújtása,
- adószámlakivonat-lekérés, törzsadatok lekérdezése,
- adatlapok küldése,
- igazolások kérése,
- adóbevallási tervezet megtekintése, kiegészítése, módosítása, elfogadása.

Fentiekről a NAV honlapján folyamatosan bővülő friss információkat talál, ahol e-mail-ben is kérhet tájékoztatást az adójogszabályok értelmezéséhez a „Kapcsolat” menüpontban.

3.2. Más lehetőség az adóügyek intézésében

a) Az egyes adóügyeket telefonon is intézheti.

- a NAV Infóvonalán
 - belföldről a 1819,
 - külföldről a +36 (1) 250-9500 hívószámon.
- a NAV Ügyfél-tájékoztató és Ügyintéző rendszerén (ÜCC) keresztül*
 - belföldről a 80/20-21-22-es,
 - külföldről a +36 (1) 441-9600-ás telefonszámon.

*Az ÜCC ügyfél-tájékoztatásra, ügyintézésre, valamint adóhatósági ügyintéző közreműködésével az adózó vagy képviselője azonosítására is alkalmas. A rendszer használatához ügyfél-azonosító számmal vagy Részleges Kódú Telefonos Azonosítással (RKTA) kell rendelkezni. Ügyfél-azonosító-számot a TEL jelű nyomtatványon lehet igényelni, amit a NAV-hoz személyesen vagy a KÜNY tárhelyen keresztül lehet benyújtani..

Az ügyintézői rendszerben intézhető ügyek – egyebek mellett:

- adózói folyószámlával kapcsolatos egyedi tájékoztatás,
- regisztrációval, állandó meghatalmazással kapcsolatos egyedi felvilágosítás,
- egyedi bevallással kapcsolatos tájékoztatás, papíralapú bevallás esetén személyes jelenlétet nem igénylő javítás,
- adózói törzsadatokkal kapcsolatos tájékoztatás, bejelentés, változás bejelentés,
- meggyőződés az adóellenőrzést végző személy megbízásának érvényességéről,
- meggyőződés közösségi adószám érvényességéről,
- adó- és jövedelemigazolás kérése, valamint

⁷ Az Ügyfélkapu használatához az e-tananyag ad segítséget: <http://segitseg.magyarorszag.hu/etananyag>

- kezdő vállalkozásokkal kapcsolatos ügyintézés (mentorálás).

b) Személyesen, várakozás nélkül

. Előzetesen időpontot foglalhat a NAV honlapján a „Kapcsolat/Ügyfélszolgálati időpont foglalása” és „Szolgáltatások” menüpontokban a következő ügyek intézéséhez:

- adóhatósági és egyéb igazolás ügyintézés,
- általános adójogi tájékoztatás,
- ügyfélkapu ügyintézés,
- adókártya igénylés,
- egyéb adóalany-nyilvántartási ügyek,
- bevallás ügyintézés,
- adószámla ügyintézés,
- egészségügyi szolgáltatási járulék ügyintézés,
- kezdő vállalkozások támogatása (mentorálás),
- bankkártyás befizetés, csekk igénylés.

Időpontot foglalni legfeljebb két hétre előre lehet, legkorábban az időpont lefoglalását követő második napra.

4. Gyakori kérdések

1. Ha szünetel a hallgatói jogviszony, akkor kell egészségügyi szolgáltatási járulékot fizetni?

Nem kell, hiszen a nappali tagozatos hallgató a hallgatói jogviszony kezdetétől a diákigazolványra jogosultság megszűnéséig jogosult egészségügyi szolgáltatásra, akkor is, ha a hallgatói jogviszonya szünetel.

2. Mit kell fizetnem, ha diákszövetkezet tagjaként dolgozom?

Ebben az esetben csak a 15 százalék személyi jövedelemadót vonja le a diákszövetkezet a tanuló jövedelméből.

3. Fiatlabb diákokat szeretnék nyáron korrepetálni. Milyen formában dolgozhatnak?

Célszerű háztartási alkalmazottként dolgozni, mert így a nem kell sem személyi jövedelemadót, sem járulékot fizetni. Ha pedig kizárólag a háztartási munkából van keresete, akkor szja-bevallást sem kell benyújtania.

4. Az iskola mellett statisztaként vállalom munkát egy filmforgatáson. Kell szja-bevallást benyújtanom?

Az Efo tv. hatálya alá tartozó filmipari statiszta alkalmi munkából származó bevételéből nem kell jövedelmet megállapítani, ezért szja-bevallást sem kell benyújtani.

5. Alkalmanként megbízási szerződéssel fogok tolmácsolni egy cégnél a szünetben. A megbízási milyen adózási szabályok vonatkoznak?

A megbízási jogviszony szóbeli megállapodással is létrejöhet, ettől függetlenül javasolt írásos szerződést kötni. Biztosítási jogviszony akkor jön létre, ha a diák e tevékenységből származó jövedelme eléri a tárgyhónap első napján érvényes minimálbér 30 százalékát, illetve naptári napokra annak 30-ad részét. Biztosítottként 10 százalék nyugdíjjárulékot és 7 százalék egészségbiztosítási járulékot kell fizetni.

Ha a diák havi díjazása nem éri el a fenti összeghatárt, akkor nem fizet járulékot.

A megbízási jogviszonyból származó jövedelemről az általános szabály szerint kell szja-bevallást benyújtani a tárgyévet követő év május 20-ig.

6. Nyáron diákként munkaviszonyban dolgozom. Akkor is kell adóznom, ha csak jövőre leszek 18 éves? Ha kell, akkor hogyan tudom az szja- bevallást benyújtani?

Az szja-bevallást akkor is el kell készíteni, ha valaki még nem töltötte be a 18. életévét. Az Szja tv. nem tartalmaz ehhez kapcsolódóan mentességi szabályt, ezért függetlenül attól, hogy a diák hány éves, ha munkaviszonyból bérjövedelmet szerzett, akkor az adóköteles. Ezt a jövedelmet a NAV által elkészített adóbevallási tervezet tartalmazza.

Ha a bevallás benyújtásakor a tanuló kiskorú, akkor az adóbevallási tervezetét az online felületen kizárólag a törvényes képviselője ismerheti meg, hagyhatja jóvá. A bevallási tervezet jóváhagyására (ezáltal a rendszer használatára) kiskorú gyermek még abban az esetben sem jogosult, ha egyébként ügyfélkapus regisztrációval rendelkezik.

Ha a bevallás benyújtásakor a diák már 18 éves és van ügyfélkapuja, akkor a www.nav.gov.hu honlapjáról vagy a www.magyarorszag.hu honlapon az ügyfélkapus bejelentkezést követően lehet elérni és jóváhagyni az adóbevallási tervezet.

Ha a diáknak nincs ügyfélkapuja, és kéri a postai kiküldést, akkor úgy kapja meg az elkészült tervezetet.

Nemzeti Adó- és Vámhivatal